670/03

Den 22. april 2003 blev i sag nr. 58.665:

xxxx xxxxxx
xxxxxxx x
xxxx xxxxxxxx xx

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har husejerforsikring i Alm. Brand Forsikring A/S, klager ved sin advokat over størrelsen af den af selskabet tilbudte erstatning vedrørende en anmeldt insektskade på ejendommen.

Klagerens advokat gør principalt gældende, at skaden udbedres som en følgeskade efter en i 2000 anmeldt dækningsberettigende rørskade. Subsidiært at skaden behandles som en insektskade.

Selskabet gør heroverfor gældende, at der ikke er årsagssammenhæng mellem den nu anmeldte insektskade og den i 2000 anmeldte rørskade. Derimod er selskabet af den opfattelse at forekomsten af insekter skal vurderes i henhold til reglerne for insektforsikringen.

Klagerens advokat har i skrivelse af 7/7 2002 til nævnet redegjort for sagens baggrund på følgende vis:

"Sagen har tidligere været behandlet af Ankenævnet for Forsikring under j.nr. 54.653.

...

Klagers påstand:

Alm. Brand skal betale yderligere kr. 10.986,31 til min klient tillige med mine omkostninger samt omkostninger i forbindelse med udfærdigelse af rapporter fra min klients sagkyndige ingeniørfirma, N.E..

Sagsfremstilling:
Min klient anmeldte et borebilleangreb i gulv på ejendommen L...vej 8 ... den 16. februar 2000.

Skaden blev anerkendt af forsikringsselskabet Alm. Brand, der foretog udtørring af gulv i stuen.

Årsagen til angrebet blev lokaliseret til brud på kloak, placeret i hjørnet umiddelbart ud for køkken og opholdsstue, jfr. ... kopi af tegning.

Ved brev af 30. oktober 2000 ... afviste forsikringsselskabet at dække borebilleangreb i køkkengulv.

Min klient mente, at der også kunne være risiko for skader i køkkenet, og ønskede gulvet undersøgt, hvilket blev meddelt ved brev af 7. november 2000 ...

Den første klage til Ankenævnet for Forsikring drejede sig om dette punkt.
...
Min klient havde indhentet rapport fra sin egen sagkyndige ingeniørfirma, N.E. af 19. april 2001 og igen af 6. september 2001 ... Rapporten af 6. september 2001 blev indhentet på baggrund af Ankenævnets kendelse, mens rapporten af 19. april 2001 tilsyneladende ikke tidligere har været inde i Ankenævnets behandling.

På baggrund af rapporterne kontakter jeg på ny forsikringsselskabet Alm. Brand ved brev af 2. oktober 2001 ... der besvares af Alm. Brand ved brev af 23. oktober 2001 ... Her afvises skaden fortsat.

Alm. Brand accepterer dog at foretage genbesigtigelse, hvilket sker den 7. november 2001.

Ved brev af 14. november 2001 ... anerkender Alm. Brand herefter skaden og fremkommer med et forslag til udbedring. Sagen afventede herefter indhentelse af konkret tilbud på udbedring.

Min klient fandt imidlertid ikke udbedringsforslaget tilfredsstillende, idet det ikke ville afhjælpe skaden. Der blev derfor indhentet en fornyet rapport fra N.E. af 29. januar 2002 ... Rapporten konkluderer, at de foreslåede arbejder til afhjælpning ikke i tilstrækkeligt omfang løser problemet, som har karakter af en lappeløsning, hvilket jeg meddelte Alm. Brand ved brev af 4. marts 2002 ...

På baggrund heraf valgte min klient at bryde hele køkkengulvet op med henblik på at konstatere, om også de gulvstrøer, som ikke var tilgængelige ved genbesigtigelsen den 7. november 2001, var angrebet.

I forbindelse med denne opbrydning foretog Alm. Brand på ny genbesigtigelse den 8. april 2002, men afviste yderligere dækning udover det i brev af 14. november 2001 tilbudte, jfr. brev af 9. april 2002 ...

Ved brev af 19. april 2002 ... fremsendte jeg på min klients vegne krav om dækning af omkostningerne til udskiftning af hele gulvet tilligemed omkostninger til nedtagning af køkkenet ... Dette brev har jeg ikke modtaget noget svar på.

Min klient har modtaget det anerkendte erstatningsbeløb på kr. 12.300,-.

Til brug for sagen har der været indhentet en supplerende erklæring fra N.E. ... der ligeledes har foretaget besigtigelse af de udskiftede gulvstrøer og optaget fotos heraf.

Til støtte for påstanden gøres det gældende, at Alm. Brand har anerkendt, at der foreligger en forsikringsdækket skade i ejendommens køkkengulv.

Forsikringstager gør gældende, at skaden er en følge af, at der ikke i tilstrækkelig grad er sket udbedring af skade anmeldt den 16. februar 2000, idet det ikke dengang

i tilstrækkeligt omfang blev undersøgt, hvorvidt det udstrømmende vand fra kloakken havde forårsaget skade ved køkkenet, der er beliggende umiddelbart ved siden af det utætte rør.

Det gøres derfor gældende, at Alm. Brand stedse har været forpligtet til at dække skaden, og derfor også er forpligtet til at dække de omkostninger, der er forbundet med de sagkyndige erklæringer, som min klient har måtte indhente for at overbevise Alm. Brand herom.

Dette er i overensstemmelse med Ankenævnets kendelse af 28. august 2001.

Det gøres imidlertid gældende, at de foranstaltninger, Alm. Brand har tilbudt, ikke i fornødent omfang udbedrer skaden.

Alm. Brand er forpligtet til at foretage udskiftning eller afstivning af det angrebne træ, hvis det er påkrævet af hensyn til dettes bæreevne ved angreb af træødelæggende insekter.

Jeg gør på min klients vegne gældende, at det har været nødvendigt at foretage en udskiftning af samtlige strøer under køkkengulvet, idet alle strøer er angrebet i en sådan grad, at der er tale om svækkelse af bjælkernes bæreevne. Jeg henviser i den forbindelse til de indhentede rapporter fra N.E. og de fotos, der er optaget.

Endvidere gøres det gældende, at Alm. Brand er forpligtet til at foretage en egentlig udskiftning af gulvet og ikke blot udlægning af nyt parket over det eksisterende gulvareal, idet den af Alm. Brand foreslåede udbedring vil medføre, at gulvet forhøjes med 16-18 mm i forhold til de tilgrænsende gulve, ligesom gulvet vil være af en anden type (laminatparket i stedet for egentligt askeparket).

Som følge af en ændring i bygningsreglementet har det endvidere også været nødvendigt at lægge flere strøer udover de 4 eksisterende, idet det i dag er et krav, at der er 60 cm imellem i stedet for de tidligere 72 mm.

På baggrund af forløbet finder jeg også, at Alm. Brand bør afholde mine omkostninger i forbindelse med sagen, idet Alm. Brand accepterede den tidligere afviste dækning efter fornyet korrespondance."

Selskabet har hertil i skrivelse af 10/7 2002 til nævnet anført følgende:

"Forsikringstagerne B.W. og E.M. har hos Alm. Brand tegnet husforsikring med fuld kombineret dækning, d.v.s. brand, hus- og grundejer (kasko), insekt og svamp samt stik og rørskade ... For forsikringen gælder forsikringsbetingelser nr. 5008 - Husforsikring ...

Først skal vi konkludere, at vi ikke er helt enig i advokat E.E.'s fremstilling af sagen.

Det er korrekt, at forsikringstagerne tilbage i februar 2000 anmeldte forekomst af insekter i køkkengulv. Imidlertid kunne der alene konstateres kosmetisk skade efter angreb af trænedbrydende insekter, og nedbrydningen kunne derfor ikke henføres til insektdækningen under den tegnede husforsikring, som jævnfør ... dækningsskemaets kolonne F forudsætter, at udskiftning eller afstivning af det angrebne træ er påkrævet af hensyn til dettes bæreevne.

Forsikringstagerne kunne på trods af flere rapporter fra N.E. ikke dokumentere, at noget træværk i konstruktionen var angrebet i et sådant omfang, at nedbrydningen kunne anses for at opfylde kravet til dækning.

l samme forbindelse blev der ganske rigtigt konstateret brud på kloakken umiddelbart ud for køkkenet. At der skulle være en forbindelse mellem disse utætheder og forekomsten af insekter beror ene og alene på gisninger.

Vi tillader os at stille spørgsmålstegn ved disse gisninger i og med stuegulvet tidligere er blevet udskiftet som følge af angreb af insekter, nærmere bestemt da huset var forsikret i Codan Forsikring, samt at kloakskaden lå uden for huset, og at den i øvrigt blev udbedret tilbage i maj 2000. At rørbruddet allerede skulle have været til stede på tidspunktet for vores tegning af husforsikring - marts 1998 synes utænkeligt. Ligele-

des synes det utænkeligt, at der henset til udbedringstidspunktet fortsat skulle kunne spores restfugt fra rørbruddet.

Derfor skal vi konkludere, at rørbruddet og forekomsten af insekter ikke har andet til fældes end at kloakskaden er konstateret i umiddelbar forlængelse af det anmeldte angreb af insekter i køkkengulv.

I henhold til kendelse i sag nr. 54.653 udtaler nævnet, at *det påhviler klageren at godtgøre - herunder afholde omkostninger til afklaring af - at der er en dækningsberettiget skade på det omhandlende køkkengulv.* Videre fremgår det samme sted, at *kun såfremt en i den forbindelse foretaget undersøgelse viser, at der er tale om en dækningsberettiget skade, må selskabet betale de omkostninger, der er afholdt i forbindelse hermed.* Herefter bestemmer nævnet, at klagen ikke kan tages til følge, fordi vi allerede har tilbudt dette.

På trods af at der efterfølgende er konstateret en dækningsberettiget skade, er det fortsat vores vurdering, at forsikringstagernes udgifter til sagkyndig bistand er husforsikringen uvedkommende. Rapporterne fra N.E. har på intet tidspunkt været medvirkende til, at vi har genoptaget eller ændret vores vurdering af det anmeldte insektangreb. Vi har ved flere lejligheder opfordret forsikringstagerne til at foranledige køkkengulvet åbnet med henblik på at påvise angrebets omfang. Vi har bl.a. opfordret til dette tiltag ved vores svar på klagen til Ankenævnet for Forsikring af den 21. december 2000 - d.v.s. før forsikringstagerne søger bistand hos advokat E.E.

Dette råd blev først taget til efterretning i efteråret 2001, hvorefter vi foretog genbesigtigelse. Ved den lejlighed blev der konstateret nedbrydning i det omfang, som vi har beskrevet i vores brev af den 14. november 2001 til advokat E.E. Vi er ikke bekendt med, at den partielle åbning af køkkengulvet har afstedkommet udgifter for forsikringstagerne, men hvis det er tilfældet, er disse omkostninger omfattet af insektdækningen, i og med åbningen har afdækket en skade, der er dækningsberettiget og anerkendt under forsikringen.

Som det fremgår af advokatens redegørelse, har forsikringstagerne valgt at nedtage hele køkkenet med henblik på at udskifte gulvkonstruktionen. I den forbindelse har vores skadekonsulent foretaget endnu en besigtigelse af strøerne. I forlængelse af besigtigelsen konkluderer vores skadekonsulent fortsat i overensstemmelse med vores erstatningstilsagn af den 14. november 2002, at en enkelt strø er nedbrudt i et sådant omfang, at en udskiftning/afstivning er påkrævet. De øvrige er angrebet i mildere grad, og det anses hverken for påkrævet at udskifte eller afstive dem, og den beskrevne udbedring med behandling af gulvstrø ny som gamle og bagsiden af gulvet anses derfor for tilstrækkelig.

Advokat E.E. henviser til diverse fotos, men ingen af disse kan selvstændigt dokumentere, at angrebets omfang har svækket bæreevnen i en sådan grad, at udskiftning eller afstivning er påkrævet. I øvrigt synes den samme strø at være fotograferet flere gange blot fra to forskellige sider, og der er dermed kun påvist nedbrydning i to strøer og ikke samtlige, som påstået af advokat E.E.

Det er også Advokat E.E.'s opfattelse, at forsikringstagerne har krav på et helt nyt gulv, idet den tilbudte løsning med dækparket vil resultere i et niveauspring mellem gulvet i køkken og stuen. Imidlertid erindrer vores skadekonsulent og cheftaksator, at der allerede forekom et niveauspring på gulvene mellem de to rum, hvorefter løsningen blev anset for brugbar, men også under hensyntagen til at niveauspringet vil opstå, hvor der i forvejen er en naturlig adskillelse mellem køkken og stue.

Endelig forlanger advokat E.E. dækning for merudgifter til ekstra strøer, idet nye krav i bygningsreglementet skulle afføde, at afstanden nu kun må være 60 cm og ikke 72 cm. Imidlertid er der tale om en partiel reparation, og det vil sige, at den kan udføres efter samme regelsæt, som var godkendt ved husets opførelse, og der vil derfor ikke være krav til ekstra strøer.

Sammenfattende skal vi meddele, at skaden forårsaget af trænedbrydende insekter er opgjort korrekt, og vi skal fastholde, at forsikringstagerne ikke har krav på et nyt gulv samt nye strøer og hermed forbundne udgifter. Ligeledes skal vi fastholde, at forsikringstagerne ikke har haft grund til at søge bistand hos N.E. med deraf omkost-

ninger til følge, hvis blot forsikringstagerne havde fulgt vores råd om at åbne gulvet partielt. Endelig synes det ikke oplagt, at forsikringstagernes henvendelse til advokat E.E. har resulteret i et andet resultat, end hvis forsikringstagerne forinden havde fulgt vores førnævnte råd."

Klagerens advokat har hertil i skrivelse 14/8 2002 til nævnet bemærket:

"Den oprindelige rørskade er ikke udelukkende beliggende udenfor ejendommen, men også under ejendommens køkken.

Ved skadens konstatering afviste Alm. Brand imidlertid at undersøge køkkengulvet, selvom det var dette gulv, der lå nærmest skadestedet, og der blev alene foretaget udbedring i stuen.

Det gøres derfor fortsat gældende, at de nu konstaterede skader er følger efter rørskaden, som ikke dengang blev udbedret.

Min klient har på intet tidspunkt afvist, at Alm. Brand kunne foretage besigtigelse af køkkengulvet, og har gentagne gange bedt om, at det skete. Dette er imidlertid blevet afvist. Heller ikke efter at min klient fremsendte rapport af 19. april 2001 ønskede Alm. Brand at genoptage sagen. Jeg henviser til Alm. Brands brev af 4. juli 2001.

Først efter en fornyet rapport efter N.E., og efter at jeg havde kontaktet forsikringsselskabet i sagen, blev der foretaget en fornyet besigtigelse, hvor skaden blev anerkendt.

Det fastholdes derfor, at Alm. Brand er forpligtet til at betale omkostningerne i forbindelse med indhentelse af de sagkyndige rapporter samt mine omkostningerne i sagen.

Det fastholdes fortsat, at samtlige strøer var nedbrudt i en sådan grad, at udskiftning var nødvendig.

Det er samtlige 4 strøer, der er blevet fotograferet, og der er ikke ud fra fotografierne belæg for at antage, at det er den samme, der er blevet fotograferet flere gange.

Med henblik på at uddybe dette punkt har H.H. fra N.E. udfærdiget en ny redegørelse af 29. juli 2002 med tilhørende udprint af fotos.

...

Som følge af skaden er gulvet i køkkenet sunket. Der har således ikke oprindeligt været et niveauspring mellem gulvene i stue og køkken. Niveauspringet er således en følge af skaden, og ikke et forhold som skyldes gulvenes oprindelige konstruktion.

Det gøres derfor gældende, at klageren ikke er forpligtet til at acceptere dette niveauspring.

Ved en fuldstændig udskiftning af gulvet, således som klageren gør krav på, fastholdes det af de nye krav til Bygningsreglementet skal opfyldes med det deraf følgende ekstra strøer. Kravet om dækning af samtlige udgifter til udskiftning af gulvet med nye strøer fastholdes derfor.

Alm. Brand har gentagne gange fastholdt, at man ikke ønskede at foretaget fornyet besigtigelse, og det påhvilede klager at dokumentere, at der var en skade, og at man ikke kunne anerkende den hidtidige fremkomne dokumentation fra N.E.."

I skrivelse af 19/9 2002 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"**Årsagen til insektskade**

E.E. fastholder, at årsagen til insektskaden skal tilskrives utætheden på kloakken.

Vi tillader os fortsat at stille spørgsmålstegn ved den påstand, som i øvrigt ikke er sandsynliggjort, hvilket vi skal underbygge med følgende fakta:

- Der er tidligere konstateret og udbedret skade efter angreb af træødelæggende insekter.

- Utætheden på kloakinstallationen er konstateret og anmeldt samt udbedret i foråret 2000. N.E. tilkaldes først året efter, og på det tidspunkt måles et unormalt højt

fugtniveau. I henhold til senere rapporter fra N.E. samt seneste redegørelse v/H.H. er det unormalt høje fugtniveau ikke aftaget i løbet af den forgangne tid på op mod to år regnet fra kloakskadens udbedring - dette på trods af en periode med ventilation, hvilket vores skadekonsulent allerede foranledigede inden stuegulvet blev lukket.

- Rør- og kloakinstallation er undersøgt for utætheder i forbindelse med udbedring af kloakskaden. Ved undersøgelsen blev der kun fundet den utæthed på kloakken, som siden blev udbedret. Den omstændighed, at der forekommer rust på jernrør under køkkengulvet, er ikke udtryk for, at de er utætte, men snarere at den fugtige luft kondensere på de varmere rør.

Besigtigelser og genbesigtigelser

E.E. konstaterer, at forsikringstageren har været åben over for besigtigelse af køkkengulvet. Dette har hun ganske givet ret i, men vi har ikke fundet det ulejligheden værd, når forsikringstageren ikke har ønsket at åbne gulvet i nødvendigt omfang.

Forsikringstageren har været bekendt med vores tilbud om genbesigtigelse via korrespondancen med Ankenævnet for Forsikring; og vi har på intet tidspunkt afvist at genbesigtige, men der har ikke været grundlag for at genbesigtige, når den skadede gulvkonstruktion ikke var gjort mere tilgængelig, end den hele tiden havde været. Straks vi blev bekendt med, at køkkengulvet var åbnet, lod vi forsikringstageren vide, at vores skadekonsulent ville genbesigtige gulvet.

Siden er køkkengulvet besigtiget endnu et par gange. ...

I øvrigt er det vores opfattelse, at det er op til forsikringsselskabet at vurdere, hvornår forsikringstageren har fremlagt nye oplysninger, der giver anledning til genbesigtigelse for at afgøre, om den er dækket af forsikringen eller ej.

Fotos af strøer

Vedlagt seneste brev fra H.H. fulgte 10 stykker A4 papir med fotos af strøer og gulvkonstruktion. Samtlige fotos er tidligere fremlagt med undtagelse af et, der viser de fi-

re gulvstrøer henlagt på forsikringstagerens græsplæne. Ud fra det pågældende foto kan vi kun udpege to strøer med nedbrydning, som må antages at være forårsaget af billerne. Derfor skal vi fastholde, at hvis alle fire har været nedbrudt af billerne, da er der ikke taget nærbilleder af dem alle. Samtidig skal vi fastholde, at mindst to af nærbillederne viser den samme strø.

Samtidig skal vi påpege, at forsikringstageren burde have kontaktet Alm. Brand, da det fulde omfang var kendt, specielt når forsikringstageren efterfølgende gør gældende, at der ikke er overensstemmelse mellem det af os opgjorte skadeomfang og det faktiske omfang. Forsikringstageren har tidligere ønsket genbesigtigelse af skaden, hvor det var mindre oplagt.

Supplerende redegørelse af den 24. juli 2002 fra N.E.

Vi agter ikke at kommentere redegørelsen i detaljer, men blot gentage hvad vi tidligere har fremført omkring klarlæggelse af årsag samt eliminering af samme.

Som det fremgår af kendelsen afsagt af nævnet i sagen med nr. 54.653, er det forsikringstageren, der skal godtgøre, at der er en dækningsberettiget skade på det omhandlende køkkengulv. Derfor er det også forsikringstageren, der skal godtgøre, at årsagen til opfugtningen kan henføres til husforsikringens dækningsomfang. Når årsagen ikke kan tilskrives en utæthed på rør- eller kloakinstallation, er det vores vurdering, at opfugtningen under gulvet ikke skyldes en dækningsberettiget skade. Dette er samtidig ensbetydende med, at husforsikringen ikke skal betale for omkostninger til undersøgelse af årsagen eller eliminering af samme.

Niveauspring

At niveauspringet mellem stue og køkken er forårsaget af en sætning i gulvstrøerne som følge af insektangrebet, er nyt for os. Det virker ikke logisk, henset til at forsikringstageren ikke tidligere har gjort opmærksom på dette, f.eks. i form af skæve køkkenelementer eller lignende. Vi hælder derfor til, at niveauspringet er en følge af den omlægning af stuegulvet, som Codan har betalt for. Vores skadekonsulent samt cheftaksator har ved deres fælles besigtigelse tilbage i efteråret 2001 heller ikke registreret, at gulvet gav efter eller bar præg af skævheder.

Krav i henhold til bygningsreglementet

Vi henviser i det hele til vores brev af den 10. juli 2002.

I øvrigt skal vi henvise til betingelserne, *afsnit 2. Bygningsforsikring, punkt 16. Erstatning for følgeudgifter, stk. 16.2. Lovliggørelse,* samt til *Bygningsreglement for småhuse / BR-S 98.* Af sidstnævnte fremgår det af *afsnit 1. Administrative bestemmelser, punkt 1. 1 Reglementets anvendelsesområde, stk. 1. 1. 2,* at reglementet gælder for:

- opførelse af nye huse,
- tilbygning til eksisterende huse,
- ombygning og andre forandringer, som er væsentlige i forhold til byggelovens eller reglementets bestemmelser,
- ændringer i anvendelsen, som er væsentlige i forhold til byggelovens eller reglementets bestemmelser og
- nedrivning af fritliggende og sammenbyggede enfamiliehuse samt sommerhuse.

Alt i alt skal vi fastholde, hvad vi tidligere har fremført. Der er ikke tilføjet sagen nyt, som er ensbetydende med, at forsikringstageren har krav på større erstatning for køkkengulvet, end vi allerede har udbetalt eller for afholdte udgifter til diverse undersøgelser samt advokat"

Klagerens advokat har overfor nævnet i skrivelse af 1/10 2002 til nævnet anført:

"Det fastholdes, at årsagen til insektskaden kan tilskrives utætheder i kloakken.

I den forbindelse bemærkes, at min klient den 26. august 2002 anmeldte en rørskade, idet han havde konstateret rotter i ejendommen.

Alm. Brand foretog besigtigelse samme dag ved taksator H.K., og skaden blev anerkendt. Kopi af skade-aftaleseddel vedlægges.

I forbindelse med sagen rekvirerede min klient en tv-rapport af kloakanlægget, der ligeledes vedlægges i kopi. Rapporten viser omfattende skader på kloakanlægget.

...

I forbindelse med skaden i 2000 blev der ligeledes foretaget en tv-inspektion. Inspektionen er foretaget af samme firma. Dengang var rekvirenten imidlertid forsikringsselskabet der afviste at udlevere kopi af rapporten til min klient.

Som det fremgår, var den udbedring, der blev foretaget i 2000, alene en reparation, der gik til ydersiden af fundamentet i huset ved køkkenet. Der blev ikke foretaget nogen reparationer under fundamentet eller inde i huset.

Den nu konstaterede skade viser, at udbedringen burde have været udstrakt til også at omfatte rørene under køkkenet hen til køkkenvasken og under fundamentet.

l forbindelse med udbedringen af skaden i 2000 blev der alene foretaget udluftning af gulv i stuen. Forsikringsselskabet afviste kategorisk, at det skulle være nødvendigt at foretage udluftning eller inspektion af køkkengulvet, selvom bruddet var konstateret ved muren til køkkenet, og ikke ved muren til stuen.

Min klient kender ikke de nøjagtige omkostninger i forbindelse med den nu konstaterede skade, men har fået oplyst et cirkatal på kr. 100.000,-.

Dette forløb støtter min klients anbringender om, at insektskaderne i køkkenet er opstået som en følgeskade efter rørskaden i 2000 som følge af fugt opstået under køkkengulvet.

...

Til støtte for at det nu konstaterede reelt er en gammel skade, henvises endvidere til, at min klient gennem hele perioden gentagne gange overfor Alm. Brand har klaget over meget høj luftfugtighed i køkken, soveværelse og kammer."

I skrivelse af 11/11 2002 til nævnet har selskabet anført:

"Det er fortsat vores opfattelse, at E.E. ikke har godtgjort, at forekomsten af insekter i gulvkonstruktionen er en følge af den i år 2000 udbedrede stikledningsskade.

E.E. henviser i den forbindelse til en ny stikledningsskade, som forsikringstageren har anmeldt i august 2002. Den nys konstaterede skade og den tidligere skades omfang er visualiseret på en tegning over huset.

Tegningen har ikke været forelagt for vores skadekonsulent H.K., som har besigtiget og opgjort den seneste skade, men er alene drøftet telefonisk. Han oplyser, at omfanget svarer ganske godt overens med det, som han husker fra besigtigelsen.

Videre skriver E.E., at vi ikke har ønsket at udlevere tv-inspektionsrapporten fra den første skade. Det er ikke korrekt, idet den er fremlagt som bilag ... i den første klage indbragt for Ankenævnet.

Derimod er det korrekt, at den første skade kun krævede et begrænset indgreb i kloakinstallationen, og at det bestod i opgravning til køkkenbrønd, sløjfning af køkkenbrønd og tilslutning af afløb fra køkken til eksisterende ledning. Det begrænsede reparationsomfang skyldes ene og alene, at der ikke blev konstateret anden skade heller ikke under fundament eller køkkengulv.

Vores skadekonsulent, H.K., oplyser i øvrigt, at ejendommens stikledninger ligger meget dybt. Dette betyder, at afløbsinstallationen i køkkenet starter i en egentlig faldstamme, som går gennem klaplaget for derefter at fortsætte på stikledningen, som løber under fundamentet.

Videre oplyser H.K., at faldstammen er støbt fast i klaplaget, og at faldstammen over klaplaget var intakt. Det var den imidlertid ikke under klaplaget, hvor entreprenøren konstaterede brud efter rotteindtrængen. Idet bruddet var på faldstammen og ikke på stikledningen, er det H.K.'s vurdering, at der kun er trængt relativt små mængder vand ud ved brudstedet, uden indvirkning på fugtniveauet under køkkengulvet.

Endelig oplyser H.K., at køkkengulvet ikke bar præg af opfugtning, da det blev åbnet for omfangsbestemmelse og udbedring af stikledningsskaden.

Det ville også have undret os, hvis forsikringstagerens tømrer havde lagt den nye gulvkonstruktion, hvis der var tegn på restfugt.

Det er også let at være bagklog og konkludere, at skadeudbedringen burde have taget mere med i første omgang, men der blev nu en gang ikke konstateret yderligere skade. I øvrigt burde det være klart for enhver, at vi som forsikringsselskab helst havde set, at skaden var udbedret ved den første indgriben og ikke i to omgange, og deraf betaling for samme arbejde flere gange.

Omfanget af den udførte udluftning har vi tidligere kommenteret, og E.E. har ikke føjet nyt til.

Sammenfattende skal vi konkludere, at der ikke er grundlag for at antage årsagssammenhæng mellem den tidligere stikledningsskade og forekomsten af insekter i gulvkonstruktionen. Derfor skal vi fastholde, at skaden bestående i forekomst af insekter skal vurderes i henhold til reglerne for insektforsikringen, hvilket vi tidligere har redegjort for."

Klagerens advokat fremkom herefter i skrivelse af 17/12 2002 til nævnet med supplerende bemærkningerne til det ovenfor af klageren anført:

"På baggrund af de udfærdigede tv-inspektioner ved skaden i år 2000 og skaden i år 2002 finder jeg, at det er dokumenteret, at der er sammenhæng mellem den nu fremkomne skade og skaden i år 2000.

Det må derfor lægges til grund, at skaden i år 2000 ikke blev udbedret tilstrækkeligt, og at der også efterfølgende var fugt i gulvkonstruktionen i køkkenet, og at denne fugt har været årsagen til insektangrebet.

Det gøres derfor principalt gældende, at den omtvistede skade skal behandles som en rørskade subsidiært som en insektskade.

Hverken jeg eller min klient har modtaget kopi af tv-inspektionsrapporten fra den første skade. Denne tv-inspektion blev kun gennemført i begrænset omfang, idet der ik-

ke kunne ske inspektion af rørene under køkkenet, idet en køkkenbrønd var i vejen. Køkkenbrønden blev sløjfet, men der blev ikke efterfølgende foretaget inspektion af de nu tilgængelige rør i år 2000. Dette er først sket i år 2002.

Ved vurderingen af fugtniveauet under køkkengulvet, da det blev åbnet for omfangsbestemmelse, skal der tages hensyn til, at der indtil da havde været foretaget affugtning i 5 døgn med henblik på, at det kunne udtørre inden etablering af nyt gulv. Den rest, der kunne konstateres, var koncentreret i hjørnet med køkkenafløbet."

Selskabet har herefter i skrivelse af 6/2 2002 til nævnet anført:

"Brevet giver anledning til følgende kommentarer.

Vi skal fastholde, at E.E. ikke har godtgjort, at der er sammenhæng mellem forekomsten af insekter og stikledningsskaden anmeldt og udbedret i år 2000.

E.E. har på ingen måde underbygget, hvorfor hun med rapporten fra den første tv-inspektion mener at have dokumenteret, at der er sammenhæng. Der er blot tale om en henvisning, som ikke er udtryk for dokumentation.

Derfor er der også tale om en påstand fra E.E.'s side, når hun konkluderer, at skaden i år 2000 ikke er udbedret tilstrækkeligt. I den forbindelse er det væsentligt at notere sig, at det er forsikringstagerens tømrer, som så sent som i foråret 2002 har lagt nyt køkkengulv. Normalt vil en professionel håndværker ikke foretage reparation, hvis der er restfugt i en konstruktion - altså må vi lægge til grund, at der ikke var restfugt i foråret 2002 og således ingen restfugt at konstatere.

Vi skal ikke afvise, at rapporten fra den første tv-inspektion ikke direkte er udleveret til forsikringstageren og dermed heller ikke til E.E. En rapport fra en tv-inspektion er som udgangspunkt et arbejdsredskab for vores taksator/skadekonsulent, og det er helt sædvanligt, at rapporten ikke pr. automatik udleveres til forsikringstageren. Den udleveres selvfølgelig til forsikringstageren pr. forlangende.

Som anført i vores forrige brev til Ankenævnet er rapporten fra tv-inspektionen udført tilbage i år 2000 fremlagt i forbindelse med den første klage indbragt for Ankenævnet - nærmere bestemt ved vores brev af den 21. december 2000, hvilket er lang tid før E.E.'s indtræden i sagen. Hverken forsikringstageren eller E.E. kan derfor være uvidende om dens eksistens, og den kunne så let som ingenting være rekvireret hos os eller fra Ankenævnet.

Vi er i øvrigt ikke enige i, at den kun er udført i begrænset omfang, samt at rørene under køkkengulvet ikke skulle være undersøgt.

Det fremgår af tv-rapport fra E.J.J. A/S ... at:
• undersøgelsen er startet i S1 (samlebrønd)
• der er undersøgt 3.9 meter afløbsledning
• undersøgelsen slutter ved kv (køkkenvask), vandlås.

E.E.'s sidste afsnit må bero på en sammenblanding af sagerne. Den første skade er besigtiget og opgjort af vores skadekonsulent S.V.N. samt cheftaksator H.E.S.-L. Den seneste skade er besigtiget af vores skadekonsulent H.K.

Når vi henviser til vores samtale med H.K., kan han selvfølgelig kun udtale sig om, hvad han har set i forbindelse med den seneste skade. Derfor skal vi præcisere, at H.K. ingen fugt har konstateret under køkkengulvet (faktisk var det knastørt), og at der ikke blev iværksat nogen form for affugtning, idet en sådan ville være helt overflødig og kun udsætte retablering."

I rapport af 6/9 2001 fra N. E. hedder det bl.a.:

"Formål:
Konstatering af om der fortsat fandtes et aktivt insektangreb i køkkengulvkonstruktionen og påvisning af skadesårsag og omfang efter at køkkengulvet er åbnet.
...
Bæreevnen i de pågældende strøer vurderes reduceret idet man i undersiden af strøerne/bjælkerne kunne påvise svækkelser i form af borehuller på 6-8mm og en under-

søgelse med en kniv gav anledning til at knivsbladet gennemborede bjælken uden nævneværdig modstand.

Bjælkerne er på besigtigelsestidspunktet svækkede og kan i nogen udstrækning adskilles uden brug af værktøj. Den resterende bæreevne, i de gulvbjælker der kan kontrolleres i de udførte åbninger skønnes reduceret til mindre end halvdelen af det oprindelige tværsnit. Der er dog næppe nogen umiddelbar fare for at konstruktionen gennemtrædes, men det kan ikke udelukkes at der sker sætninger i gulvbjælkerne med deraf følgende skader på det opstillede inventar.

På de optagne dele af gulvet kan der iagttages huller efter insekter i såvel under som overside af brædderne. På de udtagne dele af gulvisoleringen der er klamme af fugt ses såvel boremel som ekskrementer og døde biller.
...
Skaden kan relateres til en tidligere kloakskade på ejendommen som kan have medført en opfugtning af undergulvkonstruktionen. Den udførte reparation af kloakken har standset fugtindtrænger i konstruktionen, men der er næppe draget omsorg for at det spildevand der påviseligt har opfugtet undergulvskonstruktionen er blevet fjernet ved en udtørring/affugtning i et tilstrækkeligt omfang.
...
Det er vor opfattelse at skaden fortsat er under udvikling om end der er sket en delvis udtørring som kun kan have en gavnlig indflydelse. ...

Det er min opfattelse, at en kombination af spildevand fra den skadede kloak der kan have været skadet over en længer periode og dermed givet anledning til en opfugtning af et større omfang en oprindeligt antaget sammenholdt med et fugtigt forår med rimelige temperaturer har givet insekterne gode livsbetingelser og muligheder for at etablere sig i konstruktionen."

I en efterfølgende skrivelse af 24/7 2002 fra N. E. til klageren hedder det bl.a.:

"Med henvisning til det foreliggende svar fra Almindelig Brand i forbindelse med den verserende ankesag skal der for god ordens skyld fremsættes følgende bemærkninger:

- Der hersker efter vor mening ingen tvivl om at Deres forsikring dækker rørskader og insektangreb.
- De angivne afhjælpningsforslag fra Almindelig Brand er efter vor mening ikke i overensstemmelse med forventelige gode håndværksmæssige tiltag, idet man fra Almindelig Brand angiver forstærkninger og lappeløsninger.
- Det er vort indtryk at De har den forventning, at der bør foretages en reparation som definitivt løser problemet med insekterne, uanset hvad der måtte være årsag til genens opståen, samt endeligt at fjerne problemet fra bygningen,
- De foreslåede løsninger fra Almindelig Brand bærer efter vor mening præg af, at man ikke til fulde har opfattet, hvad der egentlig kan være årsag til genens opståen og på hvilken måde et sådant angreb kan bringes til ophør. Deres bekymring som forsikringstager ved at måtte læse angivelser af lappeløsninger som grundlag for en forsikringsmæssig afgørelse er derfor forståelig.
- At De valgte at involvere en tredje part i sagen for at få en vurdering af skaden kan efter vor opfattelse kun vidne om manglende tillid til de foreslåede afhjælpninger.
- At vi fra N.E. har foretaget en billedmæssig dokumentation af skader i gulvets bæringer og at denne dokumentation omfatter foto af både den ene og den anden side af de skadede gulvstrøer bestrides på ingen måde, men opfattes som en selvfølge.
- At der fortsat sker skader i bygningen pga. insektangreb er ligeledes et forhold der bør indgå i vurderingen af de dispositioner Almindelig Brand har forestået og foreslået.

Det er vor opfattelse at De ikke havde opnået en forsvarlig løsning af problemet i køkkengulvet, såfremt de valgte udskiftninger ikke var blevet gennemført.

Det er fortsat vor opfattelse at der bør foretages en vurdering af bygningen som helhed, således at en samlet løsning på insektproblemet i bygningen kan opstilles.

Det er ligeledes vor opfattelse at denne gennemgang samt opstillingen af afhjælpningsforslag burde indgå i de forpligtigelser der påhviler Almindelig Brand og burde

være en del af det beredskab der træder i aktion når der rapporteres om skader af den påviste art.

Det er efter vor opfattelse udelukkende Deres ihærdige indsats, der har begrænset skadesomfanget og i al beskedenhed Deres samarbejde med tredjepart opnået en forsvarlig løsning i Deres nye køkken."

Nævnet har fået forevist fotos.

Af forsikringsbetingelserne fremgår:

"**16. Erstatning for følgeudgifter**

...

16.2. lovliggørelseserstatning

16.2.1.

Forsikringen dækker de forøgede byggeomkostninger - regnet efter priserne på skadedagen - der er forbundet med at opfylde krav (f.eks. bedre isolering, dobbelte ruder, kraftigere tagkonstruktion), som bygningsmyndighederne i medfør af byggelovgivningens bestemmelser stiller ved istandsættelse eller genopførelse af den beskadigede bygning til samme anvendelse, af samme størrelse og på nøjagtigt samme sted.

...

Insekt- og svampeskadeforsikring

...

Ved angreb af træødelæggende insekter foretages udskiftning eller afstivning af det angrebne træ, såfremt det er påkrævet af hensyn til dettes bæreevne.

Ved angreb af husbukke foretages tillige bekæmpelse af disse."

Nævnet udtaler:

Nævnet finder det ikke muligt at afgøre sagen på det foreliggende grundlag. En bedømmelse af årsagssammenhængen mellem den tidligere rørskade og den nu anmeld-

te skade kan ikke foretages uden en nærmere bevisførelse, der i givet fald må ske hos domstolene. Nævnet må derfor i medfør af vedtægternes § 4 afstå fra at behandle sagen.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Marianne Højgaard Pedersen